

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της **ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ**

Κατεχόμενος από το πάθος του λόγου

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Μ. ΑΣΩΝΙΤΗΣ

Εκτέλεση

εκδ. Πατάκη, σελ. 494

Διονύσης Ταλλανδιανός. Μεγαλόπρεπο όνομα για μια μεγαλόσχημη αφήγηση. Ο βίος και η πολιτεία του Ταλλανδιανού, εκ του «τάλας», είναι μια σειρά οδυρμών και καταποντισμών. Η οικογένειά του αφανίστηκε κατά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, ενώ ο ίδιος, που ζούσε μεταμφιεσμένος σε Βραζιλιάνο επιχειρηματία στο Ρίο ντε Τζανέιρο, επέστρεψε ύστερα από τριάντα επτά χρόνια στην πατρίδα του για να εκτελέσει ένα μεγαλειώδες σχέδιο εκδίκησης. Στη Βραζιλία έφτιαξε έναν προσωπικό στρατό, αποτελούμενο από έντεκα παιδιά, τα οποία πήρε με το πρόσχημα της υιοθεσίας από τα Κατεχόμενα και τα ανάθρεψε έγκλειστα σε έναν καταυλισμό, ταΐζοντάς τα μια τερατωδώς μισαλλόδοξη εκδοχή της ιστορίας της εισβολής. Με τη βοήθεια των ενήλικων πα, αιμοβόρων «μισθοφόρων», ενορκήστρωσε το 2011 τη σφαγή ενενήντα τεσσάρων παιδιών από τα Κατεχόμενα.

Ο Ταλλανδιανός μιλάει στο μυθιστόρημα σε πρώτο πρόσωπο, εξιστορώντας περιπαθώς τις συμφορές του και τη θηριώδη οργή που του εμφύσησαν. Σε αντίστιξη με

τον φρενιτιώδη του λόγο, έρχεται η τριτοπρόσωπη αφήγηση που διεκτραγώνει την ολέθρια μοίρα του Βήτα (Ταλλανδιανός ο Β'), ενός από τα παιδιά-φονιάδες, ο οποίος ζει στο Δρομοκαΐτειο, ρημαγμένος από τη βία που υπέστη. Και οι δύο πρωταγωνιστές είναι δεσμώτες της ανήμερης μνήμης. Ο ένας διοχετεύει την αγριότητα των αναμνήσεών του σε έναν λόγο παλλόμενο από ιερό μένος, ενώ ο άλλος παλεύει να κατασιγάσει το αιματοκύλισμα που μαίνεται στο μυαλό του.

Τα δύο αντικριστά είδωλα εγείρουν το ζήτημα της ενοχής και της αθωότητας. Ο Ταλλανδιανός αισθάνεται περισσότερο ένοχος ως επιζήσας παρά ως εκδικητής. Αιματοκυλώντας τα Κατεχόμενα, βουτούσε στο ρεύμα ενός υπόγειου ποταμού, αφρισμένους από «παράποταμους σχηματισμένους από αίμα παλιό που είχε τρέξει τριάντα εφτά χρόνια πριν». Ο Βήτα, πάλι, δεν αξίωνε κανενός είδους ασυλία. Η εκατόμβη που εί-

χε ενταφιάσει κατάστηθα του είχε στερήσει για πάντα τα λογικά του, μαζί με την αθωότητά του. Οι δύο συνονόματοι πρωταγωνιστές, θύτες και θύματα, καταδεικνύουν τη διττή έκφραση κάθε ταυτότητας.

Η «Εκτέλεση» είναι το πρώτο βιβλίο μιας επκειμένης μυθιστορηματικής τριλογίας με τίτλο «Πένθος και έξαψη». Οι δύο θυμικές καταστάσεις κυβερνούν όχι μόνο τον ψυχισμό των ηρώων, αλλά και τη γλώσσα, που ξεχύνεται στο χαρτί αλλόφρων και ακατάσχετη. Από την πρώτη σελίδα ο Ασωνίτης υποδηλώνει την πρόθεση να συνθέσει μια επική εξιστό-

ρηση, που θα θεμελιώνει τη δυναμική της στην εξωφρενική δραματοποίηση των αφηγούμενων. Ο Ασωνίτης γράφει στη διαπασών, φροντίζοντας να διατηρεί αμείωτη την ορμητικότητα του λόγου. Αν ο αναγνώστης αφεθεί στον φρενήρη αφηγηματικό ρυθμό, θα νιώσει τα επιμέρους στιγμιότυπα να στροβιλίζονται ιλιγγιώδως

σε ένα εφιαλτικό καλειδοσκόπιο.

Για παράδειγμα, η σκηνή της εκτέλεσης του «σατανικού Γιουνάν» στην κατεχόμενη Λευκωσία, που εκτείνεται σε πολυάριθμες σελίδες, συνιστά από μόνη της μια τελετουργία της γραφής, διονυσιακή μες στην ιερατική παραφορά της. Η ιδιάζουσα περίπτωση του Ταλλανδιανού ενθαρρύνει ευφάνταστες γλωσσικές ακροβασίες, που οδηγούν τη γλώσσα σε ένα εκστατικό, εκκωφαντικό παραλήρημα. Οι τόνοι δεν χαμηλώνουν ποτέ, συνδράμοντας με τη διαπεραστική έντασή τους τη χειμαρρώδη εκδίπλωση της γραφής. Οι επιμέρους λεπτομέρειες του μύθου, ιδίως οι πλέον μακάβριες, διογκώνονται σε πολυσέλιδα στιγμιότυπα, που εξεικονίζουν διεσταλμένη τη φρικη. Ραψωδικά ιντερμέδια σε ένα πολυπλόκρο αφήγημα.

Μπορεί ο εκκεντρικός λόγος του Ασωνίτη να ενδίδει ενίοτε στον αυτοθαυμασμό, αλλά αυτό δεν αναιρεί την επίμοχθη συγκρότησή του, ακόμα και όταν δείχνει να παρασύρεται στην ασυναρτησία. Το γεγονός ότι μια μυθοπλασία που εξαρχώς εστιάζεται στην υπερβολή και στην εξαίρεση εξακτινώνεται σε αλληπάλληλες παρεκβάσεις ανατροφοδοτώντας στεντόρειες αντηχήσεις είναι οπωσδήποτε κατόρθωμα.

